

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจและวิเคราะห์หาแนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ภายใน 20 ปี ข้างหน้า หรือภายในปีพุทธศักราช 2556 โดยใช้เทคนิควิจัย EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสรุปผลข้อมูล

1. การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยวิธีเลือกแบบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนและ/หรือมีหน้าที่จัดการศึกษา และ/หรือวางแผนการจัดการศึกษาโดยตรงทั้ง คณะสงฆ์ และฆราวาส
2. นักวิชาการสาขาต่าง ๆ ที่มีผลงานด้านการศึกษาเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และ/หรือผู้ที่มีผลงานเกี่ยวกับการศึกษาของพระสงฆ์ที่รู้จักกันโดยทั่วไป ทั้งพระสงฆ์ และฆราวาส

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยเจาะจงเลือกผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวตามคุณสมบัติข้อที่ 1 และ 2 ในรอบแรก จำนวน 30 ท่าน ในรอบที่ 2 และ 3 จำนวน 39 ท่าน (ดูรายชื่อภาคผนวกหน้า 222) การที่เพิ่มจำนวนผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และ 3 เพิ่มอีก 13 ท่าน เนื่องจากไม่สามารถเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ได้ครบ เพราะผู้เชี่ยวชาญเดินทางไปต่างประเทศ 1 ท่าน อาพาธ 1 รูป รับตำแหน่งใหม่ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ 1 ท่าน และไม่ตอบ

แบบสอบถาม 1 ท่าน เนื่องจากแบบสอบถามยาวเกินไปและเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น จึงเพิ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และ 3 เพิ่มขึ้นอีกรวมเป็น 39 ท่าน (รายชื่อภาคผนวกหน้า 224)

ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเพื่อถามความสมัครใจและขอความร่วมมือในการวิจัย พร้อมทั้งเข้าชี้แจงรายละเอียดด้วยตนเองเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ความสำคัญ และ ประโยชน์ของการวิจัย วิธีการแต่ละขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนระยะเวลาที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทราบ ได้ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในรอบที่ 1 จำนวน 30 ท่าน รอบที่ 2 และ 3 จำนวน 39 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครบทั้ง 3 รอบ จำนวน 26 ท่าน ให้ความร่วมมือเฉพาะรอบที่ 2 และ 3 จำนวน 13 ท่าน โดยจำแนกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ตารางที่ 1 การจำแนกผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 1

กลุ่มที่	เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ	จำนวนคน
1.	ผู้เชี่ยวชาญที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนและ/หรือ มีหน้าที่จัดการศึกษาและ/หรือวางแผนการจัดการศึกษาโดยตรงทั้งคณะสงฆ์ และฆราวาส 1.1 คณะสงฆ์ประกอบด้วย คณะกรรมการมหาเถรสมาคม คณะกรรมการสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์ คณะกรรมการในสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย คณะกรรมการในสภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ฝ่ายบรรพชิต 1.2 ผู้เชี่ยวชาญที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนและ/หรือมีหน้าที่จัดการศึกษา และ/หรือวางแผนจัดการศึกษาโดยตรง ฝ่ายฆราวาส	15 10
2.	นักวิชาการสาขาต่าง ๆ ที่มีผลงานด้านการศึกษาเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และ/หรือ ผู้ที่มีผลงานเกี่ยวกับการศึกษาของพระสงฆ์เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป	5

ตารางที่ 2 การจำแนกผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 2 และ 3

กลุ่มที่	เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ	จำนวนคน
1.	<p>ผู้เชี่ยวชาญที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนและ/หรือ มีหน้าที่จัดการศึกษาและ/หรือวางแผนการจัดการศึกษาโดยตรงทั้งคณะสงฆ์ และฆราวาส</p> <p>1.1 คณะสงฆ์ประกอบด้วย คณะกรรมการมหาเถรสมาคม คณะกรรมการสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์ คณะกรรมการในสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย คณะกรรมการในสภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ฝ่ายบรรพชิต</p> <p>1.2 ผู้เชี่ยวชาญที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนและ/หรือมีหน้าที่จัดการศึกษา และ/หรือวางแผนจัดการศึกษาโดยตรง ฝ่ายฆราวาส</p>	<p>19</p> <p>11</p>
2.	<p>นักวิชาการสาขาต่าง ๆ ที่มีผลงานด้านการศึกษาเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และ/หรือ ผู้ที่มีผลงานเกี่ยวกับการศึกษาของพระสงฆ์เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป</p>	9

จากการศึกษาเทคนิคเดลฟาย เกี่ยวกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยนั้น โทมัส ที แมคมิลแลนด์¹ ได้เสนอว่าหากมีผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการคลาดเคลื่อนจะลดลง และเริ่มมีค่าคงที่ ผู้วิจัยจึงตั้งกลุ่มตัวอย่างไว้ระหว่าง 30-45 คน และเพื่อสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง แนวโน้มการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ภายในสองทศวรรษหน้า และเนื่องจากการวิจัยนี้

¹ อังโน เกชม บุญอ่อน, "เดลฟาย : เทคนิคในการวิจัย," วารสารคุรุปริทัศน์ 10(ตุลาคม 2522): 27.

เป็นการวิจัยเกี่ยวกับพระสงฆ์ นอกจากนั้นพระธรรมกิตติวงศ์² และ ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์³ กล่าวว่า การศึกษาของพระสงฆ์ พระสงฆ์ควรเป็นผู้จัดการกันเอง และเราเน้นตรงไหนเราก็เลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนนั้นมาหน่อย⁴ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงเน้นผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มที่ 1 ข้อ 1.1 มากกว่ากลุ่มอื่น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามกระบวนการวิจัย EDR ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 3 รอบ คือสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 และตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 และ 3 ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ รวมทั้งสอบถามท่านผู้มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาของพระสงฆ์เป็นแนวทางในการศึกษา เช่น พระราชธรรมนิเทศ

จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบอย่างไม่เป็นทางการเพื่อใช้ตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ดังนี้

- (1) แนวคิดทางการศึกษาสำหรับพระสงฆ์
- (2) จุดมุ่งหมายทางการศึกษาสำหรับพระสงฆ์
- (3) การจัดการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ ประกอบด้วย

หลักสูตร

ผู้เรียน

ผู้สอน

การจัดการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผล

²พระธรรมกิตติวงศ์. กรรมการมหาเถรสมาคม. คณะกรรมการสภาการศึกษาของคณะสงฆ์. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน 2537.

³พนม พงษ์ไพบูลย์. อธิบดีกรมวิชาการ. สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2537.

⁴จุมพล พลภัทรชิวิน, "เทคนิคการวิจัยแบบ EDR," วารสารวิจัยสังคมศาสตร์ 3, 1(มีนาคม 2530): 38.

- (4) การบริหารงานการศึกษาสงฆ์ ด้าน
อาคารสถานที่
บุคลากร
งบประมาณ

โดยผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเตรียมไว้ล่วงหน้า เช่น

"ท่านมีความเห็นว่า แนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ภายใน
สองทศวรรษหน้าจะมีแนวโน้มอย่างไร

"จุดมุ่งหมายการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ภายในสองทศวรรษหน้า จะเป็น
อย่างไร"

"ตามจุดมุ่งหมายข้างต้น ท่านมีความเห็นว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร จึง
จะทำให้การจัดการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ภายในสองทศวรรษหน้า บรรลุตามจุดมุ่งหมายดังกล่าว"

ฯลฯ

เมื่อได้กรอบในการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยเตรียมตัวเก็บข้อมูลในรอบที่ 1 คือสัมภาษณ์กลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 30 ท่าน โดยการจดบันทึกและใช้เทปบันทึกเสียงรายละเอียดและการสรุปประเด็น
แต่ละหัวข้อ

2.2 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และเข้าชี้แจงด้วยตนเองเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์และรายละเอียดของการวิจัย พร้อม
ทั้งนัดหมายวัน และเวลาในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง โดยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านคาด
การณแนวโน้มการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ที่จะเกิดขึ้นภายในสองทศวรรษหน้า คือภายในปีพ.ศ.2556
โดยเน้นสิ่งที่เป็นไปได้ เพื่อสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะถามเพิ่มเติมใน
บางประเด็น และผู้วิจัยจะสรุปเป็นช่วง ๆ ตามประเด็นที่มีการสัมภาษณ์ โดยการจดบันทึกและ
ทบทวนให้ผู้เชี่ยวชาญฟัง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นเทคนิคการ

สัมภาษณ์แบบสรุปสะสม (Cumulative Summarization) และเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดไม่มีการชี้นำ มีการเตรียมหัวข้อหรือประเด็นในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งกระบวนการสัมภาษณ์ดังกล่าวจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือทั้งด้านความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability)⁵

ผู้วิจัยเริ่มสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญท่านแรกเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2537 โดยใช้เวลาสัมภาษณ์เฉลี่ยท่านละ 1 1/2 ชั่วโมง ถึง 2 ชั่วโมง จนครบ 30 ท่าน เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2537 รวมเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 ประมาณ 4 เดือน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 30 ท่านเป็นอย่างดี

2.3 ผู้วิจัยรวบรวมคำตอบจากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 จัดเข้าเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยพยายามคงรูป ภาษา สำนวนเดิม ใจความสำคัญของผู้เชี่ยวชาญ นำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม สํารวจแนวโน้มการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ภายในสองทศวรรษหน้า โดยสร้างเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 สเกล ที่ครอบคลุมคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

(1) แนวคิดทางการศึกษาสำหรับพระสงฆ์	23 ข้อ
(2) จุดมุ่งหมายทางการศึกษา และแนวทางดำเนินการ	38 ข้อ
(3) การจัดการศึกษาสำหรับพระสงฆ์	รวม 73 ข้อ
หลักสูตร	21 ข้อ
ผู้เรียน	15 ข้อ
ผู้สอน	14 ข้อ
การจัดการเรียนการสอน	12 ข้อ
การวัดและประเมินผล	11 ข้อ
(4) การบริหารงานการศึกษาสงฆ์	รวม 20 ข้อ
อาคารสถานที่	7 ข้อ
บุคลากร	5 ข้อ
งบประมาณ	8 ข้อ

⁵ จุมพล พุฒิกัทรชิวิน, "เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR," วิจัยการศึกษา 10 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2530): 23-24.

รวมแบบสอบถามรอบที่ 2 ทั้งหมดจำนวน 154 ข้อ เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาสำหรับพระสงฆ์จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ (ดูรายชื่อในภาคผนวก หน้า 223) เพื่อตรวจด้านภาษา ความถูกต้อง และผู้วิจัยได้แก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญแนะนำ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละท่านให้นำหนักคะแนน โดยพิจารณาความเป็นไปได้ของข้อความนั้น ๆ ทุกข้อความ

ในรอบที่ 2 นี้ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง 34 ท่าน และส่งทางไปรษณีย์ 5 ท่าน รวม 39 ท่าน เริ่มส่งแบบสอบถามเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2537 และรวบรวมแบบสอบถามกลับมาได้ทั้ง 39 ชุด เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2537 รวมเวลาเก็บข้อมูลในรอบที่ 2 ประมาณ 2 เดือน

2.4 จากคำตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อคำถาม แล้วสร้างแบบสอบถามเหมือนรอบที่ 2 เพื่อนำกลับไปให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบอีกครั้งหนึ่ง ในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านจะได้ทราบความเห็นของกลุ่มสำหรับแบบสอบถามทุกข้อ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบของตนเอง และอาจเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ได้ หรือยังคงยืนยันคำตอบเดิม พร้อมทั้งขอให้แสดงเหตุผลประกอบในกรณีที่คำตอบของตนอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์อีกด้วย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์อย่างละเอียดในรอบที่ 1 จึงทำให้แบบสอบถามในรอบที่ 2 ค่อนข้างยาว เพื่อเป็นการลดภาระของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาเลือกเฉพาะข้อความที่มีแนวโน้ม ที่มีระดับความเป็นไปได้มากหรือมากที่สุด คือข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ซึ่งทำให้แบบสอบถามในรอบที่ 3 ลดลงเหลือ 103 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) แนวคิดทางการศึกษาสำหรับพระสงฆ์	16 ข้อ
(2) จุดมุ่งหมายทางการศึกษาและแนวทางดำเนินการ	30 ข้อ
(3) การจัดการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ ประกอบด้วย	
หลักสูตร	14 ข้อ
ผู้เรียน	9 ข้อ
ผู้สอน	12 ข้อ
การจัดการเรียนการสอน	10 ข้อ
การวัดและประเมินผล	2 ข้อ

(4) การบริหารงานการศึกษาสงฆ์ ด้าน

อาคารสถานที่	2	ข้อ
บุคลากร	5	ข้อ
งบประมาณ	3	ข้อ

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 39 ชุด โดยส่งทางไปรษณีย์ 7 ชุด และส่งด้วยตนเอง 32 ชุด เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ.2537 รวบรวมกลับคืนมาได้ทั้งหมด 39 ชุด เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2537 รวมเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 ประมาณ 2 เดือน รวมเวลารวบรวมข้อมูลทั้ง 3 รอบ เป็นเวลาประมาณ 10 เดือน

เนื่องจากข้อคำถามที่ตัดออกจากแบบสอบถามในรอบที่ 1 (วิจัยรอบที่ 2) เพราะมีค่ามัธยฐานต่ำกว่า 3.50 แต่มีข้อความที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงเลือกมาวิเคราะห์ด้วย มีจำนวนทั้งสิ้น 1 ข้อ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ ข้อที่ 23 จะมีการตั้งมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาระดับโลกขึ้น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำมาหาค่ามัธยฐาน จ्ञานนิยม พิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำมาแปลผลในแต่ละข้อความ ดังนี้

3.1 มัธยฐาน (Median)

จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 สเกลนั้น ผู้วิจัยยึดแบบการแปลคะแนนตามแบบของ ลิเคิร์ต(Likert Method)⁶

มากที่สุด	มีค่า	5	คะแนน
มาก	มีค่า	4	คะแนน

⁶ John W. Best, Research in Education, 4th Edition
(Englewood Cliffs, Prentice-Hall, Inc. 1981) P.182.

ปานกลาง	มีค่า	3	คะแนน
น้อย	มีค่า	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่า	1	คะแนน

โดยผู้วิจัยกำหนดคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ข้อความนั้นคาดว่าจะเป็นไปได้	มากที่สุด
4	หมายถึง	ข้อความนั้นคาดว่าจะเป็นไปได้	มาก
3	หมายถึง	ข้อความนั้นคาดว่าจะเป็นไปได้	ปานกลาง
2	หมายถึง	ข้อความนั้นคาดว่าจะไปได้	น้อย
1	หมายถึง	ข้อความนั้นคาดว่าจะไปได้	น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ แปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
ดังนี้

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อความนั้นคาดว่าจะ
จะเป็นไปได้ น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อ
ความนั้นคาดว่าจะ เป็นไปได้ น้อย

ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อ
ความนั้นคาดว่าจะ เป็นไปได้ ปานกลาง

ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 3.50 ถึง 4.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อ
ความนั้นคาดว่าจะ เป็นไปได้ มาก

ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 4.50 ถึง 5.00 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อ
ความนั้นคาดว่าจะ เป็นไปได้ มากที่สุด

3.2 นิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ที่ 3 ถ้า
นิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ของข้อความใดมีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมาแสดงว่าความเห็นของกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) ถ้านิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมี
ค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

3.3 จ्ञานนิยม (Mode)

ผู้วิจัยหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความ ดังนี้ คือ

หาความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 ของแต่ละข้อความ และถ้าระดับคะแนนใดที่มีความถี่สูงสุด ถือเป็นค่าฐานนิยมของข้อความนั้น ในกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกัน จะถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น แต่สำหรับกรณีที่ความถี่ของคะแนนสูงในระดับเท่ากัน แต่ระดับคะแนนไม่ได้อยู่ติดกันจะถือว่าระดับคะแนนของข้อความที่มีความถี่เท่ากันทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยม

3.4 ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน

ผู้วิจัยคำนวณหาค่ามัธยฐานของแต่ละข้อความแล้วนำมาหาค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานของแต่ละข้อความ เพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องของความเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าสมบรูณ์ของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยมมีค่าไม่เกิน 1 จึงจะถือว่าความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันเกี่ยวกับข้อความนั้น

4. การสรุปผลข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลที่เป็นข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1 นำมาสรุปผลว่า แนวโน้มการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ภายในสองทศวรรษหน้าจะเป็นอย่างไร

ในการสรุปแนวโน้มการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ภายในสองทศวรรษหน้านั้น จะวิเคราะห์จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับ แนวคิดทางการศึกษา จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาสำหรับพระสงฆ์ การบริหารงานการศึกษาสงฆ์แล้ว นำมาสรุปเป็นภาพรวม